

Examenreglement HAVO/VWO

Schooljaar 2026-2027

Inhoud

Inleiding	3
1. ALGEMEEN	4
1.1 BEGRIPSBEPALING	4
1.2 ALGEMENE BEPALINGEN	6
2. ABSENTIE BIJ ONDERDELEN VAN HET EINDEXAMEN	9
3. ONREGELMATIGHEDEN EN SANCTIES	11
4. EINDEXAMEN ALGEMEEN	13
5. SCHOOLEXAMEN (SE)	15
6. CENTRAAL EXAMEN (CE)	19
7. BEOORDELING EN CIJFERBEPALING	21
8. RAPPORTAGE EN EXAMENDOSSIER, VRIJSTELLINGEN EN ONTHEFFINGEN.	23
9. HERKANSINGEN SE EN CE	25
10. VASTSTELLING VAN DE UITSLAG	27
11. DIPLOMA EN CIJFERLIJST	29
12. AFWIJKENDE WIJZE VAN EXAMINEREN (UB WVO 2020, ARTIKEL 3.54)	30
13. OVERIGE BEPALINGEN	32

Inleiding

Het examenreglement is een op grond van de 'Wet voortgezet onderwijs 2020' (hierna te noemen WVO 2020) en het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 (hierna te noemen UB WVO 2020) wettelijk document waarin tenminste is opgenomen:

- regels met betrekking tot het eindexamen;
- regels met betrekking tot de organisatie van het eindexamen;
- de voorwaarden en mogelijkheden van herkansen van het schoolexamen;
- de voorwaarden en mogelijkheden van inhalen van het schoolexamen;
- de regels en maatregelen rondom onregelmatigheden (artikel 5).

De Deelraad heeft instemmingsbevoegdheid met betrekking tot vaststelling of wijziging van het examenreglement. Het examenreglement wordt op voorstel van het examensecretariaat vastgesteld door het bevoegd gezag.

Het examenreglement wordt samen met het PTA voor 1 oktober van het schooljaar aan de kandidaten en aan de Inspectie toegezonden.

Het PTA is bedoeld om leerlingen, ouders, docenten en Inspectie te informeren over de inhoud en het afnemen van het schoolexamen.

In het PTA worden de regels op vakniveau vastgelegd: welke toetsstof, soorten toetsen, wijze van toetsen, tijdsduur van de toetsen, tijdvakken, hoeveelheid en wijze van herkansing, de wijze van samenstelling van het cijfer voor het schoolexamen (weging van de cijfers).

Het examen, zoals voorgeschreven in de WVO 2020 en omschreven in het UB WVO 2020 zal binnen het Dr. Nassau College plaatsvinden met inachtneming van de volgende bepalingen.

1. ALGEMEEN

1.1 BEGRIPSBEPALING

Bevoegd gezag: het bestuur van de Stichting voor Openbaar Voortgezet Onderwijs in Noord- en Midden-Drenthe.

Centraal Examen (CE): landelijk examen dat in het laatste leerjaar door de kandidaten wordt afgelegd. Niet voor alle vakken is een CE. De Rijksoverheid (CvTE) zorgt voor het rooster, de opgaven en de normen. Het wordt afgenomen conform de artikelen 3.17 t/m 3.31 van het UB WVO 2020.

College voor Toetsen en Examens (CvTE): is verantwoordelijk voor de centrale examens. Cito ontwikkelt opgaven. CvTE stelt het examen vast. DUO regelt de administratie rondom het examen.

Combinatiecijfer: een eindexamencijfer bestaande uit het gemiddelde van de cijfers van het profielwerkstuk, CKV en maatschappijleer (*vwo cohort 2024-2027 ook ANW*).

Commissie van Beroep: beroepscommissie bij onregelmatigheden en/of onrechtmatigheden (zie 3.6 en 3.7).

Coördinator leerlingenzaken (CLZ): de coördinator leerlingenzaken ondersteunt de afdelingsleider door bij te dragen aan de ontwikkeling en afstemming van het beleid op het gebied van leerlingenzaken binnen de afdeling

Eindexamen: het Schoolexamen en het Centraal Examen samen van de voor het desbetreffende eindexamen voorgeschreven vakken. Als een vak geen centraal examen kent, bestaat het eindexamen alleen uit het schoolexamen.

Examencommissie: een door de directeur ingestelde commissie, verantwoordelijk voor de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering.

Examendossier: de verzamelde resultaten van het schoolexamen.

Examensecretariaat: examensecretaris en administratieve ondersteuning.

Examensecretaris: een door het bevoegd gezag gemandateerde medewerker, die belast is met de organisatie en coördinatie van het eindexamen.

Examinator: eerste corrector die belast is met het afnemen van het examen of een onderdeel daarvan.

Gecommitteerde: tweede corrector, een docent van een andere school (bij CE) die als tweede corrector optreedt.

Handelingsdeel: handeling(en), die een kandidaat “naar behoren” afgerond moet hebben en dus voldaan moeten zijn.

HAVO: hoger algemeen voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 2.5 van de WVO 2020.

Herkansen: het opnieuw deelnemen aan een onderdeel van het centraal examen of het schoolexamen.

Inhalen: indien door een - door de schoolleiding te beoordelen - geldige reden niet deel genomen kan worden aan een toets van het schoolexamen, dient deze op een vastgesteld tijdstip te worden ingehaald.

Inspecteur: de inspecteur van het voortgezet onderwijs, belast met het toezicht op de school.

Kandidaat: een ieder die door het bevoegd gezag wordt toegelaten tot het examen.

Praktische opdracht of toets: een opdracht of toets waarbij de kandidaat laat zien een aantal vaardigheden te beheersen.

Profiel: Geheel van vakken die samen een examen vormen: Cultuur en Maatschappij, Economie en Maatschappij, Natuur en Gezondheid en Natuur en Techniek.

Profieldeel: het deel van examenvakken dat bepaalt in welk profiel een kandidaat het eindexamen aflegt.

Profielwerkstuk: het in artikel 2.53, lid 3 van WVO 2020 bedoelde profielwerkstuk.

Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA): beschrijving van alle onderdelen van het SE-programma. De vakgroep stelt het PTA elk jaar vast. De vakgroep is ook verantwoordelijk voor de opgaven en de normering.

Schoolexamen (SE): deel van het eindexamen vastgelegd in een examendossier en beschreven in het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA). Het schoolexamen bestaat uit:

a) grotere of kleinere toetsen over de examenstof, b) het profielwerkstuk en mogelijk: c) praktische toetsen, d) handelingsdeel. Het SE wordt afgesloten ten minste twee weken voor de aanvang van het CE.

Schoolexamentoetsen (SE): vormen een onderdeel van het PTA. De resultaten tellen mee voor het rapport én voor het Schoolexamen.

Schoolleiding: door het bevoegd gezag gemandateerde leidinggevende(n) in (een afdeling van) de school.

Tijdvakken: het CE kent een eerste, een tweede en een derde tijdvak. Het eerste tijdvak en tweede tijdvak worden op school afgenomen in het laatste leerjaar. Een aantal zgn. aangewezen vakken kan buiten de school worden afgenomen. Het derde tijdvak wordt aansluitend aan het laatste leerjaar (meestal in augustus) buiten de school afgenomen door het CvTE.

Toets: een toets met schriftelijke of mondelinge vragen en/of opdrachten of een praktische toets (zie aanduidingen in PTA).

Vakken: vakken, deelvakken en andere programmaonderdelen.

WVO.: voorbereidend wetenschappelijk onderwijs als bedoeld in artikel 2.4 van de WVO 2020.

Wet voortgezet onderwijs 2020 (WVO 2020): wet van 30 september 2020, houdende de regels over het voortgezet onderwijs.

Uitvoeringsbesluit WVO 2020 (UB WVO 2020): besluit van 14 oktober 2021, houdende nadere regels over de inrichting, examinering en bekostiging van en deelname aan het voortgezet onderwijs.

1.2 ALGEMENE BEPALINGEN

- 1.2.1 Het eindexamen havo omvat de volgende vakken met een minimale totale studielast van 3200 uren in klas 4 en 5:
- a. de vakken van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, genoemd in artikel 2.10 van het UB WVO 2020, daaronder tevens begrepen een profielwerkstuk.
 - b. de vakken van het profieldeel van één van de profielen, genoemd in artikel genoemd in artikel 2.11 van het UB WVO 2020 en voor zover nodig aanvullend:
 - c. tenminste één vak met een normatieve studielast van tenminste 320 uren van de profielkeuzevakken en/of het vrije deel van elk profiel, genoemd in artikel genoemd in artikel 2.11 en 2.12 van het UB WVO 2020 en met dien verstande dat de door het bevoegd gezag vast te stellen vakken onderdeel zijn van het eindexamen uitsluitend voor zover de Minister daarvoor goedkeuring heeft verleend.
- Voor de slaag- en zakregeling havo tellen 8 cijfers mee: Nederlands, Engels, vier profielvakken, één vak in het vrije deel en het combinatiecijfer.
- 1.2.2 Het eindexamen vwo (atheneum) omvat de volgende vakken met een minimale totale studielast van 4800 uren in klas 4, 5 en 6:
- a. de vakken van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, genoemd in artikel 2.5 van het UB WVO 2020, daaronder tevens begrepen een profielwerkstuk,
 - b. de vakken van het profieldeel van één van de profielen, genoemd in artikel 2.6 van het UB WVO 2020 en
 - c. tenminste één vak met een normatieve studielast van tenminste 440 uren van het vrije deel van elk profiel, genoemd in artikel 2.7 van het UB WVO 2020 zoals geldend voor de scholen voor vwo, met dien verstande dat door het bevoegd gezag vast te stellen vakken onderdeel zijn van het eindexamen uitsluitend voor zover de Minister daarvoor goedkeuring heeft verleend.
- Voor de slaag- en zakregeling vwo tellen 9 cijfers mee: Nederlands, Engels, een tweede vreemde taal, vier profielvakken, één vak in het vrije deel en het combinatiecijfer.

- 1.2.3 Het Centraal Eindexamen is geregeld in de WVO 2020 en in het UB WVO 2020.
- 1.2.4 Het examenreglement wordt vastgesteld onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag: Stichting voor Openbaar Voortgezet Onderwijs in Noord- en Midden-Drenthe.
- 1.2.5 Het bevoegd gezag heeft daarvoor ingesteld een examencommissie. Deze examencommissie heeft in de WVO 2020 vastgelegde taken en bevoegdheden. De commissie:
- a. borgt de kwaliteit van schoolexaminering en het afsluitend karakter van het schoolexamen;
 - b. stelt richtlijnen op voor het beoordelen van het schoolexamen; het bevoegd gezag stelt de richtlijnen vast;
 - c. evalueert ieder jaar de kwaliteit van het schoolexamen, adviseert de directie ten aanzien van de kwaliteit van het schoolexamen en zorgt voor borging hiervan.
- 1.2.6 Bij de benoeming en samenstelling van de examencommissie gelden de volgende bepalingen:
- a. Het bevoegd gezag stelt een (bovenschoolse) examencommissie in waarin alle door de school verzorgde schoolsoort of groep(en) van schoolsoorten zijn vertegenwoordigd.
 - b. De examencommissie heeft een oneven aantal leden en ten minste drie leden.
 - c. Het bevoegd gezag draagt er mede door de samenstelling van de examencommissie zorg voor dat het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie voldoende wordt gewaarborgd.
 - d. Ten minste één lid van de examencommissie is als docent verbonden aan de schoolsoort of groep van schoolsoorten waarvoor de examencommissie is ingesteld.
 - e. De volgende personen mogen geen lid zijn van de examencommissie: leden van het bevoegd gezag, de directeur van de school, leden van de Deelraad en leerlingen van de school of hun ouders of verzorgers (hun wettelijk vertegenwoordigers)
- 1.2.7 Het bevoegd gezag stelt de leerlingen van een school in de gelegenheid ter afsluiting van de opleiding een examen af te leggen in die vakken waartoe het bevoegd gezag de kandidaten de gelegenheid heeft gegeven onderwijs te ontvangen (Artikel 2.51 uit de WVO 2020). Zonder eindcijfer voor het schoolexamen kan een kandidaat echter niet slagen (zie 5.10).
- 1.2.8 Het bevoegd gezag kan tot het eindexamen kandidaten toelaten die niet als leerling van de school zijn ingeschreven.

- 1.2.9 De schoolleiding wijst een van de personeelsleden van de school aan tot secretaris van het examen.
- De examensecretaris:
- a. ondersteunt de directeur bij de organisatie en het afnemen van het examen;
 - b. ondersteunt bij de uitvoering van het Examenreglement en het PTA;
 - c. verstrekt overzichten van schoolexamenresultaten;
 - d. tekent diploma's, cijferlijsten, overzichten en eindbeoordeling van het schoolexamen;
 - e. kent een taakomschrijving waarin de artikelen 1.2.9a tot en met d in ieder geval in terugkomen.
- 1.2.10 De schoolleiding en de examinatoren nemen onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag het eindexamen af.
- 1.2.11 Het schoolexamen begint in de/het (voor)examen jaren/jaar. De toetsen welke gelden voor het Schoolexamen zijn in het PTA aangegeven met SE.
- 1.2.12 Iedere kandidaat krijgt voor 1 oktober de beschikking over een PTA en een exemplaar van het examenreglement. Deze zijn in te zien op de website van de school.
- 1.2.13 Eenieder die betrokken is bij het eindexamen en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs kan vermoeden, is verplicht tot geheimhouding daarvan, tenzij wettelijk anders is bepaald.
- 1.2.14 Daar waar een mannelijke aanspreekvorm staat, dient ook de vrouwelijke of genderneutrale aanspreekvorm gelezen te worden. Daar waar ouder staat, kan dit ook gelezen worden als wettelijk vertegenwoordiger, zoals verzorger of voogd.

2. ABSENTIE BIJ ONDERDELEN VAN HET EINDEEXAMEN

- 2.1 De kandidaat is verplicht alle voor hem vastgestelde onderdelen van het examen af te leggen.
- 2.2 Indien een kandidaat zonder geldige reden te laat bij een toets verschijnt, kan hij uiterlijk tot een half uur na het begintijdstip van de toets tot het examenlokaal worden toegelaten. Hij levert zijn werk in op het tijdstip dat voor de andere kandidaten geldt.
- 2.3 Indien een kandidaat door ziekte of overmacht niet in staat is aan een SE- of CE-onderdeel deel te nemen, moeten de ouders en leerlingen 18+ dit iedere dag voor 08.00 uur melden bij de meldkamer.
- 2.4 Indien een kandidaat gedurende de dag ziek wordt en daardoor niet in staat is deel te nemen aan een SE-of CE-onderdeel, moet hij zich afmelden bij de meldkamer. Deze ziekmelding moet dezelfde dag door ouders en leerlingen 18+ bevestigd worden bij de meldkamer.
- 2.5 De bewijslast voor de terechte reden van de absentie bij een onderdeel van het SE berust te allen tijde bij de kandidaat.
- 2.6 Beroep op ziekte ná of tijdens het afleggen van een SE-onderdeel is uitgesloten.
- 2.7 Verlof wordt niet verleend indien er een SE- of CE-onderdeel in de verlofperiode valt. Verlof op andere momenten (voor bijv. open dagen, keuringen e.d.) moet van tevoren, schriftelijk bij de meldkamer worden aangevraagd.
- 2.8 Een kandidaat die zich niet voor het begin van de SE- of CE-onderdeel heeft afgemeld en/of er niet conform artikel 2.3 en 2.4 is gehandeld, wordt geacht onreglementair afwezig te zijn geweest.
- 2.9 Indien een kandidaat onreglementair afwezig is bij een SE- of CE-onderdeel of onwettig lessen verzuimt, kan de schoolleiding hem van (verdere) deelname aan het desbetreffende SE-onderdeel en/of CE uitsluiten, zie ook de artikelen 3.1 t/m 3.4.
- 2.10 Slechts in zeer bijzondere gevallen, ter beoordeling van de schoolleiding, kan uitstel van een SE-onderdeel worden verleend. Indien het schoolexamen voor een vak niet is afgerond voor de aanvang van het CE, kan in dat vak geen centraal examen worden gedaan.

- 2.11 Inhalen toets Schoolexamen na ziekte.
- a. Een SE-toets kan worden ingehaald op een door de schoolleiding vastgesteld tijdstip indien aan de artikelen 2.3 en 2.4 is voldaan.
 - b. Indien een kandidaat afwezig is tijdens een inhaal SE, beslist de schoolleiding in deze. Is deze afwezigheid onreglementair dan kan de directeur hem van (verdere) deelname aan SE-onderdeel en/of CE uitsluiten, zie ook de artikelen 3.1 t/m 3.4.
- 2.12 Verhinderung Centraal examen. UB WVO 2020, artikel 3.29 is bepalend. Het "Protocol verhinderung bij een centraal examen 2027" van de VO-raad vormt hierbij een richtlijn.
- a. Indien een kandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de schoolleiding, is verhinderd bij één of meer examens van het CE in het eerste tijdvak aanwezig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven het CE ten hoogste twee examens per dag alsnog te voltooien; wanneer het een aangewezen vak betreft moet deze worden voltooid ten overstaan van de staatsexamencommissie.
 - b. Indien een kandidaat in het tweede tijdvak evenzeer verhinderd is of wanneer hij het CE in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van de staatsexamencommissie zijn CE te voltooien.
 - c. De kandidaat meldt zich zo spoedig mogelijk door tussenkomst van de schoolleiding aan bij de voorzitter van de desbetreffende staatsexamencommissie.
 - d. Na afloop van het derde tijdvak deelt de staatsexamencommissie het resultaat mee aan de schoolleiding.
 - e. Indien een kandidaat voldoet aan de voorwaarden voor inhalen van een examen, geeft hij zich op de aangegeven tijd op bij het examensecretariaat.
 - f. Bij verhinderung zonder geldige reden geldt artikel 3.1.
- 2.13 Indien een kandidaat ziek wordt tijdens een (school)examen vormt het "Protocol ziek worden tijdens het CE 2027" van de VO-raad een richtlijn. Het uitgangspunt is: eenmaal gemaakt is gemaakt.

Kandidaten dienen zich bewust te zijn dat een melding achteraf dat zij zich toch niet helemaal fit voelden tijdens het maken van het examen, geen reden vormt om het gemaakte werk ongeldig te verklaren. Als de kandidaat het examen niet kan afmaken, gaat de directeur tijdens de zitting na of de kandidaat het examen later op diezelfde dag kan voortzetten.

Bij een centraal examen overlegt de directeur hierover met de inspectie. Indien de kandidaat het centraal examen niet op dezelfde dag kan voortzetten, verzoekt het bevoegd gezag de inspectie per omgaande om het tijdens de zitting gemaakte examenwerk ongeldig te verklaren. Wanneer de inspectie het werk ongeldig verklaart, wordt de kandidaat voor het betreffende examen verwezen naar het volgende tijdvak.

3. ONREGELMATIGHEDEN EN SANCTIES

- 3.1. Indien een kandidaat zich aan een SE- of CE-onderdeel onttrekt of zich ten aanzien van (enig deel van) het schoolexamen of centraal examen aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, kan de directeur maatregelen nemen volgens het UB WVO 2020, artikel 3.58. Het “Protocol Fraude bij een centraal examen door een kandidaat 2027” van de VO-raad vormt hierbij de richtlijn.
- 3.2 Als onregelmatigheid wordt in ieder geval aangemerkt:
- a. (gelegenheid geven tot) afkijken of overleggen tijdens het SE of CE;
 - b. doorgeven van relevante informatie betreffende het SE of CE voorafgaand, tijdens of na het (school)examen;
 - c. plagiaat plegen;
 - d. (delen van het) examenwerk niet inleveren en beweren het wel ingeleverd te hebben;
 - e. het niet opvolgen van aanwijzingen van een surveillant en/of beoordelaar;
 - f. het meenemen in de toetsruimte van een mobiele telefoon, smartwatch of een andere (digitale) informatiedrager;
 - g. het gebruiken van een niet toegestaan hulpmiddel (bv. grafische rekenmachine);
 - h. het meenemen van een hulpmiddel dat extra informatie bevat (niet “schoon” is);
 - i. storend gedrag voorafgaand, tijdens of na het (school)examen;
 - j. bij bespreking van het SE of CE antwoorden verbeteren.
- Verder staat het ter beoordeling van de directeur om gedragingen, handelingen en dergelijk aan te merken als onregelmatigheid in de zin van dit artikel.
- 3.3 De maatregelen bedoeld in art. 3.1, die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
- a. het toekennen van het cijfer 1 (één) voor een geheel of een onderdeel van een SE, of voor het CE;
 - b. het ontzeggen van de deelname of verdere deelname aan één of meer onderdelen van het SE of het CE;
 - c. het ongeldig verklaren van één of meer onderdelen van het reeds afgelegde deel van SE of CE;
 - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de schoolleiding aan te wijzen onderdelen. Indien het hernieuwd examen betrekking heeft op één of meer onderdelen van het CE, legt de kandidaat dat examen af in het volgend tijdvak van het CE, dan wel ten overstaan van de staatsexamencommissie.

- 3.4 Voordat de directeur een beslissing ingevolge art. 3.1 en 3.3 neemt, hoort zij of namens hem de examensecretaris de kandidaat. De directeur/examensecretaris deelt de beslissing mee aan de kandidaat, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk, ook aan de ouders. In de schriftelijke mededeling wordt tevens gewezen op het bepaalde in artikel 3.6. De schriftelijke mededeling wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de inspectie en aan de ouders van de kandidaat of leerlingen 18+.

Bezwaar- en beroepsprocedure

- 3.5 Indien een kandidaat meent dat er sprake is van een onregelmatigheid of onterechte beslissing met betrekking tot examenwerk kan de kandidaat binnen vijf schooldagen na het voorval schriftelijk bezwaar indienen bij de directeur. De directeur deelt binnen zeven schooldagen haar beslissing mee aan de kandidaat, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk.
- 3.6 De kandidaat kan tegen de beslissing van de directeur in beroep gaan. Het beroep wordt binnen vijf schooldagen nadat de beslissing aan de kandidaat is bekendgemaakt, schriftelijk ingesteld bij de Commissie van Beroep. De Commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepsschrift, tenzij zij deze termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De Commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het CE geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in artikel 3.3. De Commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouders van de kandidaat indien deze minderjarig is, aan de directeur.
- 3.7 De Commissie van Beroep is aangesteld door het bevoegd gezag. Het beroep moet schriftelijk worden gericht aan: Commissie van Beroep, p/a Dr. Nassau College Postbus 186 9400 AD Assen. Van de Commissie van Beroep maken geen personen deel uit die werkzaam zijn aan de school waarvan de leerling het beroep heeft ingesteld. De commissie van beroep voor Dr. Nassau College bestaat uit: voorzitter college van bestuur, een ouder uit de Deelraad en een docent.

4. EINDEXAMEN ALGEMEEN

- 4.1 Kandidaten mogen geen mobiele telefoons, 'smartwatch', 'Google-glass', geluids- en informatiedrager of andere apparatuur, papieren, tassen, petten en jassen e.d. meenemen in het examenlokaal c.q. toetslokaal, behoudens de toegestane hulpmiddelen. Meenemen, storing of hinder wordt beschouwd als onregelmatigheid als bedoeld in artikel 3.1 en 3.2.
- 4.2 De CvTE publiceert ieder jaar een lijst van de hulpmiddelen voor de vakken waar deze zijn toegestaan, bijvoorbeeld de toegestane Binas en van de toegestane typen (grafische) rekenmachine.
 - a. De momenten waarop de school woordenboeken of binassen beschikbaar stelt tijdens het SE of centraal examen, zullen voorafgaand aan het moment aan de kandidaat worden doorgegeven. In alle andere gevallen dient de kandidaat zelf voor de toegestane hulpmiddelen zorg te dragen. Deze hulpmiddelen dienen 'schoon' te zijn, er mag niet in zijn geschreven of anderszins van extra informatie zijn voorzien. Het is aan de gebruiker hier zorg voor te dragen.
 - b. Rekenmachines - voor zover het gebruik is toegestaan - worden door de kandidaten zelf meegenomen. De rekenmachine moet aan de wettelijke eisen voldoen.
- 4.3. Voor de lijst met toegestane hulpmiddelen en het examenrooster, zie: www.examenblad.nl
- 4.4 Tijdens de afnamen van Schoolexamens en tijdens het Centraal Examen mag de kandidaat niet zonder toestemming van een toezichthouder de examenruimte verlaten.
- 4.5 Tijdens de toets of examenzitting mogen geen mededelingen betreffende het toets- of examenwerk worden gedaan - behoudens officiële mededelingen.
- 4.6 Aan het einde van de toets of examenzitting wordt het werk opgehaald door of ingeleverd bij de toezichthouders. De verantwoordelijkheid voor het inleveren van het te corrigeren examenwerk (incl. bijlagen) ligt volledig bij de leerling. Pas na toestemming van de toezichthouder verlaat de kandidaat de ruimte. Het is niet toegestaan om – zonder nadrukkelijke toestemming- opgaven of kladpapier uit het lokaal mee te nemen. Overtreding hiervan wordt gezien als een onregelmatigheid als in artikel 3.
- 4.7 Het is de kandidaat niet toegestaan om na inlevering van het werk en na het verlaten van de toetsruimte alsnog te reclameren dat bepaalde opgaven nog gemaakt moeten worden.
- 4.8 Op het moment dat zich buiten de schuld van de kandidaat en de school tijdens een SE of Centraal Examen een calamiteit voordoet, zal de schoolleiding in overleg met de Inspectie voor het Onderwijs besluiten wat te doen. Het belang van de kandidaat zal bij de beslissing worden meegewogen.

4.9 Regels omtrent het gebruik van een computer tijdens het schoolexamen en het centraal examen:

1. Kandidaten die gebruik maken van een computer bij het maken van het schoolexamen en/of Centraal examen, dienen hun werk op te slaan op een door de school ter beschikking te stellen USB-stick, dan wel de school garandeert dat de computers losgekoppeld zijn van een netwerk met een internetverbinding.
2. Op de in lid 1 bedoelde computer zijn geen andere programma's actief dan die, die vermeld zijn op een door het bevoegd gezag vastgestelde bijlage bij het PTA.
3. Gebruik van andere dan de in lid 2 bedoelde programma's, of van overige niet toegestane digitale hulpmiddelen is een onregelmatigheid als bedoeld in artikel 3.
4. Tijdens het CE vermeldt de kandidaat zijn naam en examennummer op iedere pagina van het door hem in te leveren werk.
5. Na afsluiting van de zitting wordt het werk uitgeprint, en ondertekend door de kandidaat en een van de surveillanten.
6. In het PTA kunnen nadere regels worden gesteld over de wijze waarop het werk wordt uitgereikt en ingenomen.
7. Indien het examen wordt afgenomen binnen een digitale toetsomgeving en het werk ook binnen een digitale omgeving wordt beoordeeld, kan een Aanvullend Reglement/PTA bepalen dat een of meerdere van de leden 1 tot en met 6 van dit artikel niet van toepassing of afwijkend zijn, zolang die vallen binnen de kaders van de wet- en regelgeving.

4.10 Als er sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap, of met een deskundigenverklaring aangetoonde andere handicap (zoals dyslexie, dyscalculie, beperking in het autistisch spectrum, ADHD, ADD of diabetes), of een (onder voorwaarden) onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal, kan de schoolleiding toestemming geven tot een afwijkende wijze van examineren. Gebruikelijk is een verlenging van het (school)examen van ten hoogstens 30 minuten. Andere aanpassingen zijn afhankelijk van het advies van de deskundige en de mogelijkheden van de school. Zie UB WVO 220 artikel 3.54/3.55 en de handreiking "Passend examineren" van het College voor Toetsen en Examen op www.examenblad.nl.

5. SCHOOLEXAMEN (SE)

- 5.1 Het schoolexamen kan bestaan uit (digitale) toetsen (schriftelijk en mondeling), praktische opdrachten, werkstukken, stage, handelingsdelen en het profielwerkstuk. Deelname aan de geplande schoolexamentoetsen is verplicht.
- 5.2 Het schoolexamen begint in het vierde leerjaar. Dit conform het PTA. Het wordt afgesloten aan het einde van leerjaar 5 (havo) of leerjaar 6 (vwo).
- a. Het schoolexamen staat niet onder toezicht van gecommiteerden.
 - b. Het bevoegd gezag bepaalt het tijdstip waarop het schoolexamen aanvangt. Het schoolexamen wordt afgesloten uiterlijk twee weken voor aanvang van het centraal examen.
 - c. Indien een kandidaat om een geldige reden, dit ter beoordeling van de directeur, verhinderd is het schoolexamen tijdig af te ronden zowel voor de eerste als voor de tweede tijdvak en hij het schriftelijk examen zal afleggen ten overstaan van de staatsexamen-commissie, moet het schoolexamen tenminste 4 weken voor de aanvang van dit examen zijn afgesloten.
 - d. Voor een vak, waarin geen centraal examen wordt afgelegd, bepaalt het bevoegd gezag het tijdstip waarop het schoolexamen wordt afgesloten.
 - e. De school verstrekt de kandidaten voor de verschillende toetsperioden een rooster waarop de tijdstippen en plaatsen van de toetsen vermeld staan. Het is de verantwoordelijkheid van de kandidaat hier nota van te nemen en te zorgen dat hij op tijd aanwezig is.
- 5.3 Leerlingen die geen eindexamen in het vak wiskunde afleggen maken een schoolexamen rekenen. Het resultaat van dit examen telt niet mee voor het bepalen van de uitslag voor het diploma.
- 5.4 Profielwerkstuk (PWS).
- a. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel.
 - b. Het profielwerkstuk heeft betrekking op één vak van het eindexamen. Ten minste één van deze vakken heeft een omvang van 320 uur of meer op het havo/vwo.
 - c. Voor de eisen t.a.v. het PWS wordt verwezen naar het PTA en de handleiding 'Profielwerkstuk' die apart wordt uitgedeeld.
 - d. Het profielwerkstuk wordt beoordeeld met een cijfer en maakt onderdeel uit van het 'combinatiecijfer'. Geen cijfer van het combinatiecijfer mag lager zijn dan een 4.
 - e. Leerlingen die voor hun examen afgewezen (gezakt) zijn, kunnen indien gewenst het PWS over doen. Het hoogste cijfer telt.
- 5.5 Indien niet voldaan wordt aan de gestelde inlevertermijnen zoals door examinator dan wel PTA wordt aangegeven, neemt de directeur passende maatregelen zoals vermeld in artikel 3.3.

- 5.6 In het PTA wordt per schoolsoort tenminste aangegeven:
- onderdelen van het examenprogramma die in de loop van het schooljaar worden getoetst en die van de volgende jaren, er wordt benoemd welk domein dit onderdeel betreft.
 - de wijze waarop de toetsing geschiedt,
 - de relatie tussen eindterm, toets en lesinhoud,
 - de weging van de betreffende toets of praktische toets,
 - of en welke onderdelen in aanmerking komen voor herkansing,
 - de tijdsduur,
 - hoe cijfers uit een voorgaand leerjaar meetellen voor het eindcijfer van het schoolexamen.
- 5.7 Indien door onvoorziene omstandigheden onderdelen uit het PTA niet kunnen worden afgenomen, of dienen te worden gewijzigd, besluit de schoolleiding van de school hoe te handelen. Hiervan worden de kandidaat en ouders en de inspecteur van het voortgezet onderwijs op de hoogte gebracht.
- 5.8 Een kandidaat die te laat komt bij een SE-onderdeel kan alleen nog meedoen zolang de omstandigheden dit toelaten, maximaal tot uiterlijk 30 minuten na de start van het SE-onderdeel. De kandidaat levert het werk in op het tijdstip dat voor alle kandidaten geldt.
- Bij mondelinge toetsen dient de kandidaat zich stipt op tijd te melden bij het examenlokaal, of, indien van toepassing, bij het lokaal waar hij zich dient voor te bereiden op de mondelinge toets.
 - Bij kijk- en luistertoetsen dient de kandidaat zich ruim op tijd te melden bij het examenlokaal. Wanneer een kandidaat te laat komt bij een kijk- en/of luistertoets wordt hij niet toegelaten en moet hij – indien reglementair te laat – gebruikmaken van een inhaalbaarheid om deze kijk-en luistertoets te maken.
- 5.9 Gemaakt werk.
- Alle werk tijdens de zitting gemaakt, is geldig gemaakt werk, ook als de kandidaat tijdens de zitting niet meer in staat is het werk af te maken.
 - Voor het inleveren van digitaal werk (zoals handelingsdelen, werkstukken en andere praktische opdrachten) dat deel uitmaakt van het schoolexamen, stelt de examinerator een expliciete termijn. Het inleveren van digitaal werk voor de deadline is verplicht.
- 5.10 Een kandidaat heeft het schoolexamen afgerond indien:
- de vakken van het combinatiecijfer (CKV, PWS, maatschappijleer *en vwo cohort 2024-2027 ook ANW*) zijn afgerond met een cijfer vier of hoger en
 - het vak lichamelijke opvoeding is beoordeeld met "voldoende" of "goed" en
 - de praktische toetsen en toetsen van de vakken uit het algemene gedeelte als aangegeven in het PTA zijn afgelegd en derhalve voor deze vakken een eindcijfer is verkregen en
 - de vakken van het door de kandidaat gekozen profiel zijn getoetst als aangegeven in het PTA en
 - alle de handelingsdelen door de kandidaat naar behoren zijn afgerond.

5.11 Combinatiecijfer.

In het combinatiecijfer zijn de cijfers gemiddeld van het profielwerkstuk, CKV en het vak maatschappijleer (+ vwo cohort 2024-2027 ook ANW).

Voor het berekenen van het combinatiecijfer worden de op de cijferlijst vermelde afgeronde cijfers (bestaande uit gehele getallen) gemiddeld. Elk van de cijfers telt even zwaar mee. Vervolgens wordt het gemiddelde weer afgerond op het nabij liggende gehele getal: 5,5 wordt dus een 6 en 5,49 een 5. Het combinatiecijfer wordt op de cijferlijst vermeld, evenals de cijfers voor de afzonderlijke onderdelen. Bij een leerling die vanwege verleende vrijstelling een cijfer voor een vak mist, vormen de overgebleven cijfers het rekenkundige gemiddelde voor het combinatiecijfer. Geen van de cijfers van het combinatiecijfer mag lager zijn dan een 4 (vier).

5.12 Het is wettelijk mogelijk om examen te doen in een vak van een “hogere” schoolsoort volgens het programma van deze schoolsoort met alle daarbij behorende regels en verplichtingen. Een havo-kandidaat kan op de één of meerdere vakken volgens het vwo-programma afsluiten. Er gelden hiervoor de volgende voorwaarden:

- a. Een vak kan slechts op een hoger niveau middels een examen worden afgesloten als de cijfers voor het schoolexamen ook op dit niveau zijn behaald.
- b. De eerder behaalde cijfers op het ‘lagere’ niveau kunnen niet meegeteld worden. Wel bestaat de mogelijkheid tot ‘herijking’ van toetsen van het oorspronkelijke niveau en/of inhalen van toetsen op het hogere niveau.
- c. In een vak kan slechts op één niveau centraal examen worden afgelegd. Op het moment dat de schoolexamencijfers worden ingeleverd bij DUO (één week voor de start van het Centraal Examen) ligt het niveau vast.
- d. Het verzoek om een vak op een hoger niveau middels een examen af te sluiten wordt op school schriftelijk aan de afdelingsleider uitgebracht. Deze zal – vóór een beslissing genomen wordt – de lesgevende docenten raadplegen. Dit besluit is bindend.
- e. Een kandidaat mag niet één vak volgens het programma van een “lagere” leerweg afleggen. In dat geval wordt het automatisch een diploma van de “lagere” leerweg.
- f. Na het afleggen van het schoolexamen is de vervanging definitief. Een eventuele herkansing vindt altijd plaats op hetzelfde niveau als waarop het examen is afgelegd.
- g. In de slaag-zakregeling worden de cijfers zonder niveaubepaling bekeken.
- h. Er dient in het examenjaar minimaal één vak van het oorspronkelijke niveau van inschrijving geëxamineerd te worden.
- i. De kandidaat dient te beseffen dat het op dit moment organisatorisch en roostertechnisch niet altijd mogelijk is om lessen op een hoger niveau in te passen in zijn rooster.
- j. De kandidaat mag, wanneer hij/zij een examen op een hoger niveau niet of niet naar tevredenheid haalt, dat examen alsnog op het eigen niveau afleggen. Deze mogelijkheid wordt niet als herkansing gezien.

5.13 Voor het begin van het CE krijgt de leerling een overzicht van alle resultaten van het SE en alle overige beoordelingen. Dit overzicht is ondertekend door directeur en examensecretaris. De kandidaat tekent dit overzicht voor ontvangst.

- 5.14 Een kandidaat kan niet aan het Centraal Examen deelnemen indien een of meer onderdelen als genoemd in artikel 5.10 niet zijn afgerond (artikel 2.55 WVO 2020).
- 5.15 Voor leerlingen met wiskunde in hun examenpakket geeft het eindcijfer voor wiskunde tevens een indicatie van de beheersing van de rekenvaardigheden van de leerling. Voor leerlingen die geen examen doen in wiskunde, is wel de stof aangeboden passend bij de referentieniveaus. Deze leerlingen tonen dit aan door een rekentoets te maken.

6. CENTRAAL EXAMEN (CE)

- 6.1 In het vierde leerjaar wordt informatie verstrekt met regels omtrent deelname aan het eindexamen.
- 6.2
 - a. Het centraal examen vindt plaats in het laatste leerjaar van de gekozen afdeling.
 - b. Het centraal examen telt drie tijdvakken: het eerste, het tweede (herkansing) en het derde tijdvak (meestal in augustus in een andere plaats).
- 6.3 De CvTE zorgt voor het rooster, de opgaven en de normen van het CE.
- 6.4 DUO wijst voor elke school een of meer gecommiteerden aan. De aanwijzing geldt tot de afloop van de herkansing.
- 6.5 Afleggen van het examen.
 - a. De kandidaat mag gedurende de eerste 60 minuten van het examen de examenzaal niet verlaten.
 - b. In het geval van een schriftelijk examen moet het examenwerk met een blauw schrijvende pen worden gemaakt op door de school verstrekt gewaarmerkt papier. Dit geldt ook voor het tekenen van een grafiek. Als kladpapier wordt eveneens door de school verstrekt gewaarmerkt papier gebruikt.
 - c. De kandidaat zet op ieder blad op de daartoe bestemde plaats zijn naam en examennummer.
 - d. De surveillant neemt het werk in en ziet erop toe dat op een verzamellijst wordt genoteerd dat een kandidaat het werk heeft ingeleverd.
- 6.6 Er worden geen opgaven, kladpapier of aantekeningen uit de examenruimte meegenomen zonder toestemming van de surveillant. Overtreding hiervan wordt gezien als een onregelmatigheid als in artikel 3.
- 6.7 Een kandidaat die te laat komt bij het CE, mag tot uiterlijk dertig minuten na aanvang van de zitting worden toegelaten. Hij levert het werk echter in op het in het rooster vastgelegde tijdstip van sluiten. Het "Protocol te laat komen bij een centraal examen 2027" van de VO-raad vormt hierbij een richtlijn.
- 6.8 Gemaakt werk
 - a. De kandidaat mag het gemaakte werk niet eerder inleveren dan tot 60 minuten na aanvang van de examenzitting.
 - b. Alle werk tijdens de examenzitting gemaakt, is geldig gemaakt werk, ook als de kandidaat tijdens de zitting niet meer in staat is het werk af te maken.
 - c. Het is de kandidaat niet toegestaan om na inlevering van het werk en na het verlaten van de toetsruimte alsnog te reclameren dat bepaalde opgaven nog gemaakt moeten worden.
- 6.9 Indien het CE naar oordeel van de inspecteur niet op regelmatige wijze heeft plaatsgehad, kan hij besluiten dat het geheel of gedeeltelijk bij één of meer kandidaten opnieuw wordt afgenomen.

- 6.10 Het bevoegd gezag kan, de inspectie gehoord, toestaan dat ten aanzien van kandidaten die in de examenjaren langdurig ziek zijn en ten aanzien van kandidaten die lange tijd niet in staat zijn geweest onderwijs te volgen, het eindexamen gespreid over twee schooljaren wordt afgenomen.

7. BEOORDELING EN CIJFERBEPALING

- 7.1 De examinerator beoordeelt de gedane Schoolexamentoets of afgelegde werk zo spoedig mogelijk en deelt de kandidaat binnen 10 schooldagen de beoordeling mede.
- 7.1.1 Beoordeling van het werk vindt plaats in de schaal 1 t/m 10 en de daartussen liggende cijfers met één decimaal (met uitzondering van bij 7.1.2 genoemde toetsen). Afronding van een gemiddelde van een vak met zowel een SE als een CE: 0,50 en hoger naar boven, 0,49 en lager naar beneden.
- 7.1.2 Uitzonderingen:
- a. Het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel wordt als SE-eindcijfer beoordeeld met “onvoldoende”, “voldoende” of “goed” en vastgelegd in het examendossier.
 - b. De op hele getallen afgeronde cijfers van de vakken die het combinatiecijfer vormen, worden tot één eindcijfer gemiddeld (zie artikel 5.11). De eindcijfers voor de vakken worden apart vermeld op de eindcijferlijst.
 - c. Handelingsdelen worden beoordeeld met “voldoende”, “goed” of “onvoldoende” en vastgelegd in het examendossier.
 - d. Voor de vakken die geen CE kennen, vormt het SE-eindcijfer tevens het eindexamencijfer. De afronding is als volgt geregeld: De directeur bepaalt het eindcijfer, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is wordt dat getal eerst afgerond naar één cijfer achter de komma. Vervolgens wordt het afgerond naar een heel getal. Indien het vak wel een CE kent, is de afronding als vermeld in 7.1.1.
- 7.1.3 Als de leerling het niet eens is met de beoordeling van een Schoolexamentoets, meldt hij dit bij de docent. Als de leerling en de docent er niet samen uitkomen, dan meldt de leerling dit bij de examensecretaris. De examensecretaris overlegt met de betrokken docent, de leerling en de coördinator leerlingenzaken en neemt een besluit. Dit besluit wordt schriftelijk vastgelegd. Tegen het door de examensecretaris genomen besluit kan binnen 5 dagen schriftelijk beroep worden aangetekend bij de directeur.
- 7.1.4 Het SE-eindcijfer is het gewogen gemiddelde van alle beoordelingen van toetsen en praktische toetsen zoals in het PTA staat aangegeven.
- 7.1.5 Voor de aanvang van het Centraal Examen, uiterlijk één week voor aanvang van het eerste tijdvak, maakt de schoolleiding, aan de kandidaat bekend, voor zover van toepassing:
- 1. welke cijfers zijn behaald voor het schoolexamen,
 - 2. de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfers worden vastgesteld en
 - 3. de beoordeling van het profielwerkstuk.

7.2 Bij de correctie van CE-werk geldt:

- a. De examiner en de gecommitteerde zijn gehouden de door de CvTE verstrekte normen strikt toe te passen.
- b. De examiner en de gecommitteerde stellen in onderling overleg de score vast.
- c. Indien de examiner en de gecommitteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommitteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examiner. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommitteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommitteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.
- d. Indien naar het oordeel van de gecommitteerde de examiner de beoordelingsnormen niet zorgvuldig heeft toegepast wordt dit gemeld aan de directeur van de gecommitteerde. Deze neemt contact op met de directeur van de examiner.
- e. Indien dit overleg niet leidt tot een oplossing, wordt de inspectie ingelicht door de directeur van de gecommitteerde.
- f. Het cijfer wordt bepaald via een door de CvTE verstrekte omrekeningstabel waarbij een cijfer wordt gegeven als genoemd in artikel 7.1.1.

7.3 Eindcijfer eindexamen.

- a. De eindcijfers voor alle vakken van het eindexamen worden uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10 (afronding conform artikel 7.1.1).
- b. Het eindcijfer is het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen.
- c. Indien in een vak alleen een schoolexamen is gehouden is het cijfer voor het schoolexamen tevens het eindcijfer. Dit wordt afgerond zoals in 7.1.2.d is weergegeven.

8. RAPPORTAGE EN EXAMENDOSSIER, VRIJSTELLINGEN EN ONTHEFFINGEN.

- 8.1 De cijfers van de gemaakte toetsen en het tot dan toe geldende gemiddelde zijn voor de leerling in te zien in SOM. De leerling dient samen met de vakdocenten te zorgen voor een cijfermatig correcte afsluiting van het schooljaar.
Voor het begin van het CE krijgt de leerling een overzicht van alle resultaten van het SE en alle overige beoordelingen. Dit overzicht is ondertekend door directeur en examensecretaris. De kandidaat tekent dit overzicht voor ontvangst.
Deze cijfers worden binnen de wettelijke termijn via ROD aan DUO opgestuurd.
- 8.2 Een kandidaat gaat over naar een volgend (examen)jaar als hij voldoet aan de vastgestelde overgangsnormen.
- 8.3 De toegekende cijfers van het schriftelijk werk worden uiterlijk 10 schooldagen na afname in SOM geplaatst.
- 8.4 De verzameling resultaten die de kandidaat krijgt verstrekt vormen een onderdeel van het examendossier.
a. Een kandidaat heeft recht op inzage van het door hem gemaakte schriftelijke werk van het schoolexamen en bij een mondeling afgenomen schoolexamen, van het daarbij gemaakte protocol.
b. De examinerator dient, als de kandidaat dat wenst, een verklaring te geven van de wijze waarop het cijfer tot stand is gekomen.
c. Tegen de resultaten van het schoolexamenwerk kan tot 5 dagen na bekendmaking van het cijfer schriftelijk een verzoek tot herziening worden ingediend bij de directeur. Dit verzoek dient mede te worden ondertekend door de ouders.
- 8.6 Kandidaten die een leerjaar doubleren, instromen van een andere school of doorstromen van havo naar atheneum, kunnen in aanmerking komen voor een of meerdere vrijstellingen. Het toekennen van één of meerdere vrijstellingen gebeurt door de betrokken CLZ. Een kandidaat die een leerjaar doubleert kan een ontheffing aanvragen voor:
a. de vakken culturele kunstzinnige vorming en maatschappijleer, mits hij deze met een 7 of hoger heeft afgesloten,
b. het profielwerkstuk.
- 8.7 Kandidaten die het eindexamenjaar doubleren doen voor de eindexamenvakken in principe alle ED-verplichtingen van het eindexamenjaar over. Let op: indien het PTA van een examenvak is gewijzigd, dan moet de kandidaat voldoen aan de nieuwe PTA-eisen! Voor LOB (loopbaanoriëntatie en-begeleiding) en MAS (maatschappelijke stage) geldt: afgerond = afgerond.

- 8.8 Kandidaten die instromen van een andere school hebben een ontheffing voor de vakken die zij op de betreffende school hebben afgesloten.
- 8.9 Kandidaten die doorstromen van 5 havo naar 5 atheneum zijn vrijgesteld voor de vakken culturele en kunstzinnige vorming en maatschappijleer.
- 8.10 Kandidaten die instromen in 6 vwo tijdens schooljaar 2026-2027 van een andere school zonder ANW krijgen een vrijstelling voor ANW (*vwo cohort en 2024-2027*).

9. HERKANSINGEN SE EN CE

Herkansingen SE

- 9.1 Elke kandidaat heeft het recht om in atheneum/gymnasium-4 en havo-4 één toets van het schoolexamen van een afgesloten vak te herkansen. De herkansing van deze toets wordt na toetsweek 4 afgenomen (voor de zomervakantie).
In het PTA is door de vakgroepen aangegeven welke toetsen voor herkansing in aanmerking komen. Een kandidaat kan bij een herkansing alleen het SE-cijfer verbeteren. Het rapportcijfer blijft ongewijzigd.
- 9.2 In het examenjaar (atheneum/gymnasium-6 en havo-5) heeft de kandidaat het recht op twee herkansingen tussen periode 3 en 4. De toetsen uit periode 1 t/m 3 van het examenjaar komen hiervoor in aanmerking. Per vak kan er één herkansing worden gemaakt (bijvoorbeeld Nederlands en Engels, maar niet 2 x Nederlands). In het PTA is door de vakgroepen aangegeven welke toetsen voor herkansing in aanmerking komen.
- 9.3 Kan een leerling door ziekte of andere overmacht een toets niet maken, dan moet dit telefonisch of schriftelijk voor of op de dag van de toets (voor de aanvang van de toets) gemeld worden aan het bevoegd gezag (via de meldkamer).
- 9.4 Een kandidaat die in gebreke blijft met betrekking tot de melding in 9.3, wordt geacht niet reglementair afwezig geweest te zijn.
- 9.5 In geval van herkansing geldt het hoogst behaalde cijfer.
- 9.6 Gemiste herkansingen kunnen niet worden ingehaald.
- 9.7 Alle leerlingen tekenen zich via een computerprogramma op school in voor een herkansing. Na de deadline (via de verschillende informatiekanalen zichtbaar) is het niet meer mogelijk om in te tekenen. Het recht op een herkansing is dan vervallen.

Herkansingen CE

- a. Nadat de eerste uitslag volgens artikel 10.1 is vastgesteld, heeft een kandidaat het recht om voor één vak waarin hij reeds examen heeft afgelegd opnieuw deel te nemen aan het centraal examen in het tweede tijdvak. Indien artikel 2.12.b van toepassing is, dan geldt dit recht voor het derde tijdvak.
- b. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en het eerder afgelegde centraal examen geldt als definitief cijfer.
- c. Herkansing moet schriftelijk door de kandidaat zelf aangevraagd worden bij de examensecretaris vóór een door deze te bepalen tijdstip.

10. VASTSTELLING VAN DE UITSLAG

- 10.1 De kandidaat die eindexamen havo/vwo heeft afgelegd, is geslaagd, als hij voldoet aan het gestelde in lid a, b, c en d van dit artikel:
- Het gemiddelde van de cijfers voor de vakken van het centraal examen (op 1 decimaal afgerond) moet voldoende zijn. Een kandidaat is dus gezakt als het gemiddelde cijfer voor het CE lager is dan een 5,5. Cijfers voor vakken met alléén een SE tellen niet mee. Een extra vak kan – indien gunstig – worden meegeteld. Als een vak buiten beschouwing wordt gelaten, moet wel een volledig examen overblijven.
 - Voor de kernvakken Nederlands, Engels en wiskunde mag maximaal één onvoldoende, en niet lager dan een 5, als eindcijfer (het gemiddelde van SE en CE) behaald worden. Als een kandidaat het CM-profiel heeft met wiskunde (niet als extra vak), dan telt dit vak als kernvak mee voor deze regeling.
 - Het vak lichamelijke opvoeding is beoordeeld als “voldoende” of “goed”.
 - Het geheel van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, voldoet aan de volgende voorwaarden:
 - alle cijfers zijn 6 of hoger, of:
 - er is 1 maal een 5 behaald en voor de overige vakken een 6 of hoger, of:
 - er is 1 maal een 4, óf 2 maal een 5, óf 1 maal een 5 en 1 maal een 4 behaald en voor de overige vakken een 6 of hoger, waarbij het gemiddelde van alle cijfers tenminste 6,0 is.
 - Geen van de eindcijfers van de onderdelen van het combinatiecijfer is lager dan een 4.
- 10.2 Een kandidaat die niet aan de eisen vermeld in artikel 10.1 a t/m d voldoet is afgewezen, behoudens de mogelijkheid tot herkansing.
- 10.3 Als een kandidaat in één of meer extra vakken examen heeft gedaan, worden de eindcijfers van die vakken niet bij de definitieve uitslag betrokken als de kandidaat daardoor zou worden afgewezen. Hierbij geldt dat de resterende vakken samen een eindexamen dienen te vormen, zoals vermeld in artikel 10.1 lid a.
- 10.4 Het *judicium cum laude* voor havo moet het gemiddelde van de grote vakken in het gemeenschappelijk deel, het profieldeel en het hoogste cijfer in het vrije deel samen minimaal 8,0 zijn. Geen eindcijfer mag lager zijn dan een 6. Voor deze bepaling worden eventuele extra vakken buiten beschouwing gelaten. Een 5 voor een extra vak vormt geen probleem voor *cum laude*. Het combinatiecijfer mag niet lager zijn dan 6, maar de samenstellende onderdelen mogen wel lager zijn dan 6.
- Voor vwo moet gemiddeld voor de grote vakken in het gemeenschappelijk deel, het profieldeel en het hoogste cijfer uit het vrije deel samen minimaal 8,0 zijn behaald. Bij 7,99 gemiddeld is er geen sprake van *cum laude*. Bovendien mag geen eindcijfer lager zijn dan een 7. Voor deze bepaling worden eventuele extra vakken buiten beschouwing gelaten. Een 6 voor een extra vak vormt geen probleem voor *cum laude*. Het combinatiecijfer mag niet lager zijn dan 7, maar hier geldt dat het

cijfer voor de samenstellende onderdelen wel lager mag zijn dan 7. Een 9 voor maatschappijleer en een 7 voor het profielwerkstuk levert gemiddeld een 7 op. Voor deze bepaling worden eventuele extra vakken buiten beschouwing gelaten. Een 5 voor een extra vak vormt geen probleem voor cum laude.

Zie voor de volledige tekst van de regeling: Artikel 3.47 van het UB WVO 2020

- 10.5 Bij de centrale eindexamens hebben de kandidaten inzagerecht waarbij het gemaakte werk onder begeleiding kan worden ingezien. De kandidaat dient hiervoor een afspraak te maken met het examensecretariaat. De examinerator is niet aanwezig bij de inzage.
- 10.6 Als een kandidaat aannemelijk kan maken dat er een aanwijsbare fout bij de correctie is gemaakt, kan hij/zij de argumenten over de vermeende fout(en) op papier zetten. Dit document wordt aangeboden aan de directeur. De Handreiking B "Geschil na de vaststelling van de score van het centraal-examenwerk, bijvoorbeeld na inzage door kandidaat" van de VO-raad vormt hierbij een richtlijn.
- 10.7 Een kandidaat kan op basis van inzage van het door hem/haar gemaakte centraal examenwerk geen bezwaar maken bij de Commissie van Beroep tegen de beoordeling van het werk van het centraal examen.

11. DIPLOMA EN CIJFERLIJST

- 11.1 De schoolleiding reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd een lijst uit waarop zijn vermeld: de cijfers voor het SE en de cijfers voor het CE, de eindcijfers dan wel beoordelingen voor de examenvakken, de titel van het profielwerkstuk alsmede de uitslag van het examen.
- 11.2 De schoolleiding reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat een diploma uit, waarop alle vakken zijn vermeld die bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken.
- 11.3 Indien een kandidaat examen heeft afgelegd in meer dan het voorgeschreven aantal vakken, worden de cijfers SE en CE, alsmede de eindcijfers van de vakken die niet bij de definitieve uitslag zijn betrokken, vermeld op de cijferlijst, tenzij de kandidaat daartegen bezwaar heeft.

12. AFWIJKENDE WIJZE VAN EXAMINEREN (UB WVO 2020, ARTIKEL 3.54)

- 12.1 De schoolleiding kan toestaan dat een kandidaat met een beperking het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van de kandidaat. In dat geval bepaalt de schoolleiding de wijze waarop het examen zal worden afgelegd. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspecteur.
- 12.2 Tenzij er sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap, geldt voor de aangepaste wijze van examineren dat:
- a. Er een deskundigenverklaring van een ter zake deskundige GZ-psycholoog of orthopedagoog op school aanwezig is.
 - b. De aanpassing in ieder geval zal bestaan uit een verlenging van de toetstijd met ten hoogste 30 minuten; dit geldt zowel bij het SE als bij het CE. Bij meerdere beperkingen vindt geen stapeling van tijdverlenging plaats.
 - c. Een andere aanpassing alleen kan worden toegestaan als in de deskundigenverklaring een voorstel wordt gedaan, dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen die vermeld worden in de deskundigenverklaring. Zie voor verdere informatie de handreiking "Passend examineren" van het College voor Toetsen en Examens op www.examenblad.nl.
- 12.3
- a. Namens het bevoegd gezag kan de schoolleiding toestaan dat bij een kandidaat die, met inbegrip van het schooljaar waarin het centraal examen wordt afgelegd, ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie Nederlands niet de moedertaal is, bij daarvoor in aanmerking komende vakken wordt afgeweken van de voorschriften gegeven in dit reglement.
 - b. De afwijking kan bestaan uit een verlenging van de zittingsduur van een SE-toets of een CE met ten hoogste dertig minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek der Nederlandse taal.
 - c. Als uitzondering op het gestelde in 12.2b kan bij deze kandidaat bij een beperking, als genoemd in 12.2a, maximaal tweemaal 30 minuten worden verleend.
 - d. De schoolleiding doet van een eventuele afwijking van de voorschriften zoals aangegeven in dit artikel zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspecteur.
- 12.4 Indien een kandidaat in het laatste leerjaar langdurig ziek is of indien een kandidaat ten gevolge van bijzondere, van de wil van de kandidaat onafhankelijke omstandigheden, lange tijd niet in staat is het onderwijs in het laatste leerjaar te volgen, kan de schoolleiding namens het bevoegd gezag besluiten dat voor deze kandidaat de afsluiting van het examen met een jaar wordt uitgesteld. De kandidaat doet dan 'gespreid examen'. Een deel van de vakken wordt in het ene schooljaar geëxamineerd en het andere deel in het daaropvolgende schooljaar. In dat geval wordt het eindexamen in een vak in het eerste of in het tweede van deze schooljaren afgesloten. Toestemming tot gespreid examen kan

verleend worden uiterlijk voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. Een eventuele herkansing dient in hetzelfde jaar als de eerste afname plaats te vinden.

12.5 Voortijdig examen:

- a. Een leerling uit het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar kan toegelaten worden tot het centraal examen in één of meer vakken, niet zijnde alle vakken van het eindexamen.
- b. De leerling legt het volledige PTA af van het betreffende vak en sluit het SE gelijk af met de leerlingen van de andere examenklassen. Indien de leerling in één of meer vakken centraal examen heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar, en niet is bevorderd tot het volgende leerjaar, vervallen de met dit centraal examen of deze centrale examens behaalde resultaten (artikel 3.36 van het UB WVO 2020).
- c. Iedere leerling heeft in een regulier schooljaar het recht op 1 herkansing (herexamen), dat geldt ook voor leerlingen die voortijdig examen doen. Gebruik je de herkansing in het voorexamenjaar, dan heb je geen recht meer op een herkansing in het jaar waarin je voor de andere vakken examen doet.
- d. In het geval een leerling gaat versnellen is er overleg tussen afdelingsleider en examensecretaris en de sectie. Resultaat van dit overleg is een maatwerk PTA voor de versneller.

13. OVERIGE BEPALINGEN

- 13.1 Het door kandidaten gemaakte werk van het CE wordt tot 1 februari van het jaar volgend op het afsluitende examenjaar op school bewaard. Het werk is ter inzage van de belanghebbende, in aanwezigheid van een lid van de schoolleiding, examensecretaris of diens plaatsvervanger. Het 'Protocol omgaan met papieren centrale examens 2027', is hierop van toepassing.
- 13.2 De PTA's en het Examenreglement worden op de website gepubliceerd en digitaal toegezonden aan de leerling. De schoolleiding gaat ervanuit dat ouders en leerlingen zich van deze regelingen op de hoogte stellen.
- 13.3 In gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist het bevoegd gezag. In voorkomende gevallen zal de inspectie worden geconsulteerd of geïnformeerd.

www.nassaucollege.nl

